

**Mestressa**(ALDC, II, 223. La *mestressa* de la casa)

*Mestressa*, *ama* i *madona* es reparteixen les designacions d'àrea més extensa per a aquest concepte; els tres són normatius, *ama* des del *DIEC*<sub>1</sub> (1995).

*Mestressa*, d'àrea sobretot principatina, és el femení de *mestre* (< llat. MAGISTRU) amb el sufix *-essa* (< llat. -ISSA) que s'usa en la formació de femenins (cf. *abadessa*, *comtessa*, etc.). *Ama*, estès pel valencià, tortosí i eivissenc, prové del llat. hispànic AMMA 'dida', mot infantil de creació expressiva. El mall. i men. *madona*, aplicada a dones d'estament modest, és resultat de l'aglutinació del possessiu *ma* amb *dona* a partir d'un ús vocatiu (*Vós, ma dona...*) (veg. el bal. *mon pare, ma mare*), que explicaria la manca

d'article en menorquí (*Ha arribat madona*) enfront de l'article salat en mallorquí (*sa madona/l'amo*); amb ús proclíctic davant un nom de persona el mot tendeix a apocopar-se en *madó* (*Madó Margalida*), present segles enrere en alguns parlars continentals, i que en algunes poblacions ha pres un cert sentit desfavorable enfront de *madona*. *Duenya* és un castellanisme, molt arrelat en alguerès i àrees frontereres ponentines. Són formes secundàries *senyora*, per a un estament mitjà o alt, el gal·licisme ross. *patrona* (← fr. *patronne*) i l'alg. *puvida*, d'origen no aclarit.

